

Positieve ervaringen met flexibele ligboxafscheidingsbuizen in Lunteren

De koeien willen d

Voor koeien die moeten afkalven zijn te krappe boxen funest. Dankzij de Greenstall worden de dieren niet beperkt bij het liggen.

De koeien van familie Van de Zandschulp worden jaarrond op stal gehuisvest en daarom stellen de veehouders extra eisen aan koecomfort. Beperkingen van te krappe ligboxen worden bij de droge koeien gecompenseerd met flexibele ligboxafscheidingen: de Greenstall. "Voor een paar tientjes extra zitten de koeien beter in hun vel en hebben wij minder trammelant."

Nieuwsgierig komen de droge koeien in de Greenstall van de familie Van de Zandschulp uit Lunteren overeen. De groene ligboxafscheidingsbuizen veren mee bij het opstaan. Ook de beugels die de traditionele schoftboom vervangen, bewegen mee. De koeien zijn vrij om zich door de stal te bewegen. "Per individuele ligbox scharnieren de beugels. Zo worden klappen in de nek opgevangen. In rustpositie hangt de schoftbeugel horizontaal", demonstreert Teunis van de Zandschulp.

TREUZELLEN

De huidige generatie melkkoeien is groter, zwaarder en productiever dan vroeger. De

Melkveehouder Teunis van de Zandschulp demonstreert de flexibiliteit van de Greenstall-buizen.

RUNDVEEHOUDERIJ

n de Greenstall nooit meer kwijt'

"Het is een mooi gezicht. Je ziet weinig ijzerwerk en het doet denken aan gras", vindt de veehouder.

IMPORTEUR GREENSTALL

De Greenstall wordt in Nederland geleverd door Agriprom. "De PPR-buizen met een doorsnede van 6,3 centimeter van de Greenstall zijn gemaakt van hoogwaardig kunststof met glasvezel versterkte kernen. Het resterende materiaal bestaat uit ijzer", legt Gerard van der Horst van Agriprom uit. "De buis is eenvoudig op lengte te maken door er een stuk af te zagen. Het uiteinde van de buis moet zich iets binnen de box bevinden." De hoek is met de veer, geïnstalleerd op 50 centimeter hoogte, verstelbaar, maar het belangrijkste is dat de schoftbeugel goed is afgesteld, ervaart melkveehouder Teunis Van de Zandschulp. "Als de beugel te lang is, liggen de koeien met de achterpoten op de roosters. Is de beugel te kort, dan is er te weinig kopruimte."

Volgens Van der Horst heeft de stal een levensduur van twintig jaar. "De kosten van de Greenstall zijn gemiddeld 140 euro per standplaats", zegt de adviseur. "Een dubbele rij is namelijk goedkoper, omdat er dan maar één verticale standbuis nodig is." Inmiddels is de Greenstall in ruim twintig stallen in Nederland geïnstalleerd, laat hij weten.

maatvoering van oudere stallen is daarop niet berekend. Deze beperkingen worden met de Greenstall gecompenseerd. "De koeien zijn groter geworden, maar de ligboxen zijn niet meegroeid. In de Greenstall hebben de koeien ondanks de krappe boxen, toch genoeg ruimte om comfortabel te liggen en makkelijk op te staan", aldus de melkveehouder die nu ruim een jaar ervaring heeft met twintig Greenstall-boxen. De boxen zijn bestemd voor het koppel droge koeien. "Dat zijn de zwaarste dieren die op korte termijn afkalven en de meeste moeite hebben met opstaan. Daar was het probleem het grootst", verklaart Van de Zandschulp. De melkkoeien in lactatie moeten het nog doen met traditionele ligboxen. "Ze treuzelen als ze willen liggen en laten zich uiteindelijk tegen de box aanvallen. Het ijzerwerk buigt door en de box begint te kraken", wijst Van de Zandschulp. "De koeien komen klem, beschadigen zich en kunnen zo zelfs hun rug breken. Bovendien kost het veel tijd om de box te repareren."

AANLEIDING

De koeien op het bedrijf van de familie worden jaarrond op stal gehuisvest en daarom worden extra eisen gesteld aan huisvesting en koecomfort. Van de Zandschulp ging op zoek naar een oplossing voor het ligboxenprobleem. Bij het netwerk innovatieve stallenbouw attendeerde een Israëliische architect hem op het ligboxensysteem met glasfiberbuizen. "Het leek een goedkope oplossing, maar de koeien maken misbruik van de vrijheid", vertelt de melkveehouder. Dat bleek uit een praktijkbezoek aan

een stal met glasfiberbuizen in Groningen. "De koeien hadden te veel ruimte. Ze lagen scheef in de boxen en konden zich omdraaien waardoor ze de box bevuilden."

De zoektocht kreeg vervolg. Op de landbouwkongres in Canada raakte vader Arend van de Zandschulp in gesprek met een vertegenwoordiger. Hij wees hem op de zogenaamde

Greenstall. Uiteindelijk werd besloten om het systeem uit te proberen bij het koppel droge koeien.

ERVARING

De boxen hebben een positieve invloed op de diergezondheid, merken de veehouders. De koeien gaan makkelijker liggen en staan mak-

>>

De buisconstructie in de afkalfstal is na afkalven eenvoudig te verwijderen. Dit voorkomt dat de koe op het kalf gaat liggen.

'DE KOEIEN WILLEN DE GREENSTALL NOOIT MEER KWIJT'

>> kelijk op, zijn minder stram en liggen mooi vierkant in de box, zo laten ze weten. "De koeien willen ze nooit meer kwijt", lacht Van de Zandschulp. "Ze komen niet meer klem en liggen tegen de buis veroorzaakt geen drukplekken, bulten, kneuzingen of kale plekken. Ik krijg er steeds meer vertrouwen in. De boxen geven de koe comfort en vrijheid en dat leidt tot betere resultaten. Betrapte spenen komen onder andere niet meer voor."

Met de Greenstall is een boxbreedte van 110 centimeter ook goed werkbaar, meent Van de Zandschulp die voortdurend zoekt naar nieuwe mogelijkheden. Zo wordt op het bedrijf al jaren geëxperimenteerd met boxbedekking die momenteel bestaat uit een rubberen mat met zaagsel. "Hoe zachter de mat, hoe beter het is

De buis is met een veerconstructie aan de standpijp aan de voorzijde van de box bevestigd. In de nieuwste Greenstall-versie wordt de veer niet meer gebruikt. "Dit maakt de boxen goedkoper", verklaart Gerard Van der Horst van Agriprom.

voor de koe, maar hoe sneller de mat stuk is. Een mat die lang meegaat, is voor de koe minder comfortabel en bij diepstrooiselboxen is de kans op coli-besmetting groot", concluderen de ondernemers. Binnenkort wordt in een proefopstelling compost als boxbedekking geprobeerd.

MISSIE

De Greenstall verdient zich niet direct terug, maar bevordert wel het welzijn van de dieren waardoor ze langer meegaan, volgens de veehouders. "Voor een paar tientjes extra zitten de koeien beter in hun vel en wij hebben minder trammelant." Het quotum volmelken met minder koeien en een hoger eiwitgehalte, zonder dat het ten koste gaat van de diergezondheid is hun doelstelling. "Wij willen goede boerenkoeien met een robuuste bouw, die makkelijk melken en oud worden. Wij hebben een intensief bedrijf, met veel melk per hectare, en daar willen we het maximale uithalen. Wanneer de koeien langer meegaan, kunnen we minder jongvee opfokken en minder mest afvoeren." Gestreefd wordt naar een gemiddelde leeftijd van zes jaar. Nu is dat vier jaar. "Wij leggen de lat goed hoog, dan kunnen we er makkelijk onderdoor", lacht van de Zandschulp. "Toen de ziekte Blauwtong toesloeg, zijn er veel vaarzen aangehouden en oude koeien afgevoerd. Daarmee is de gemiddelde leeftijd anderhalf jaar gedaald", legt de veehouder uit. Volgend jaar wil hij ook de melkveeafdeling voorzien van een Greenstall. "Ik heb de plannen, nu nog geld", besluit hij. ◆

DURKJE HIETKAMP

Het uiteinde van de afscheidingsbuis is voorzien van een ronde rubberdop.

MAATSCHAP VAN DE ZANDSCHULP

In 1991 verhuisden Teunis en zijn ouders Lenie en Arend van de Zandschulp van Bennekom naar Lunteren. De gemeente kocht het land van de maatschap met bestemming industrieterrein en kocht vervolgens een boerderij in Lunteren. Van de bijbehorende grond kocht de maatschap een deel en bouwde daarop een woonhuis en stal uitgerust met een 2 x 8 visgraat melkstal. Van 60 melkkoeien groeide het bedrijf geleidelijk naar een bedrijf met ruim 110 melkkoeien, 45 stuks jongvee en een quotum van 1,1 miljoen kilogram. Gemiddelde produceren de dieren ruim 10.000 liter melk met 4,27 procent vet en 3,52 eiwit. Het bedrijf omvat 34 hectare eigendom, 9 hectare pacht en 7 hectare mais. Op de oude locatie in Bennekom was de huiskavel te klein om de koeien te weiden. Op de nieuwe locatie konden echter zowel de boer als de koeien niet aan weidgang wennen, zo laat de veehouder weten. "De koeien wisten niet wat gras eten was", lacht Arend van de Zandschulp. Het melkveerantsoen bestaat naast krachtvoer, uit mais, kuil, perspulp, bierbostel, luzerne, aardappelvezels en tarwegistconcentraat ter vervanging van sojaaraap.

Het vee wordt groter, de ligboxen krappert. Daardoor kunnen de koeien zich beschadigen in de box.

